

DE EUROPESE INVESTERINGSBANK

De Europese Investeringsbank (EIB) bevordert de doelstellingen van de Europese Unie door projectfinanciering op de lange termijn, garanties en advies beschikbaar te stellen. Zij ondersteunt zowel projecten binnen als buiten de EU. De aandeelhouders van de bank zijn de EU-lidstaten. De EIB is de meerderheidsaandeelhouder in het Europees Investeringsfonds (EIF) en vormt samen met laatstgenoemde de EIB-groep. Binnen het investeringsplan voor Europa als voorgesteld door de Commissie is de EIB-groep onderdeel van een overkoepelende strategie die erop gericht is de grote investeringskloof te dichten door investeerders vrij te stellen van sommige intrinsieke risico's van projecten.

RECHTSGRONDSLAG

- De artikelen 308 en 309 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Andere bepalingen inzake de EIB zijn opgenomen in artikelen 15, 126, 175, 209, 271, 287, 289 en 343 VWEU,
- en in protocol nr. 5 betreffende de statuten van de Europese Investeringsbank en protocol nr. 28 betreffende economische, sociale en territoriale samenhang, die als bijlagen aan het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) zijn gehecht.

DOELSTELLINGEN

Ingevolge artikel 309 VWEU heeft de EIB tot taak bij te dragen tot een evenwichtige en gestage ontwikkeling van de interne markt in het belang van de Unie. De EIB bevordert in alle sectoren van de economie de financiering van projecten die:

- minder ontwikkelde gebieden trachten te ontsluiten;
- ondernemingen trachten te moderniseren of om te vormen, of nieuwe activiteiten trachten te ontplooiën die niet geheel gefinancierd kunnen worden met de middelen die de lidstaten ter beschikking staan;
- voor verscheidene lidstaten van gemeenschappelijk belang zijn.

De EIB draagt ook bij aan de bevordering van de economische, sociale en territoriale samenhang in de Unie (artikel 175 VWEU en protocol nr. 28). Daarnaast ondersteunt zij de uitvoering van maatregelen buiten de EU die het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Unie ondersteunen (artikel 209 VWEU). Zij ondersteunt bovendien de tenuitvoerlegging van de Europa 2020-doelstellingen.

De activiteiten van de EIB zijn gericht op vier prioritaire terreinen: innovatie en vaardigheden, toegang tot financiering voor kleinere ondernemingen, klimaat en milieu, en strategische infrastructuur.

MIDDELEN EN INSTRUMENTEN

A. Middelen

Om haar doelstellingen te verwezenlijken, doet de EIB voornamelijk een beroep op haar eigen middelen en op de internationale kapitaalmarkten (artikel 309 VWEU).

1. Eigen middelen

De eigen middelen worden verstrekt door de leden van de EIB, d.w.z. de lidstaten (artikel 308 VWEU). De bijdrage van de afzonderlijke lidstaten aan het kapitaal is vastgelegd in artikel 4 van de statuten van de EIB en wordt overeenkomstig het economische gewicht van de lidstaat berekend. Om de rol van de EIB in de financiering van de economie en de ondersteuning van de groei in de Unie te versterken, beval de Europese Raad van juni 2012 aan het geplaatst volgestort kapitaal met 10 miljard EUR te verhogen. De Raad van gouverneurs van de EIB nam een unanieme beslissing (artikel 4, lid 3, van de statuten) over deze kapitaalverhoging, die in werking trad op 31 december 2012. Het geplaatst kapitaal steeg tot een totaal van 242,4 miljard EUR en het volgestort kapitaal steeg met 10 miljard EUR tot 21,6 miljard EUR.

2. Kapitaalmarkten

De EIB verwerft het grootste deel van haar kredietmiddelen op de internationale kapitaalmarkten, voornamelijk door het uitgeven van obligaties. De EIB behoort tot de grootste supranationale kredietverschaffers ter wereld. Een uitstekende kredietrating is belangrijk voor kosteneffectieve financiering. De belangrijkste kredietratingagentschappen geven momenteel de hoogste rating aan de EIB, waarin de kwaliteit van de leningenportefeuille wordt weerspiegeld. De EIB financiert doorgaans een derde van ieder project, maar de ondersteuningsfinanciering kan oplopen tot 50%.

B. Instrumenten

De EIB gebruikt een breed scala aan verschillende instrumenten, maar voornamelijk leningen en garanties. Toch werd een aantal andere innovatiever instrumenten met een hoger risicoprofiel ontwikkeld. Er zullen nog andere instrumenten worden uitgewerkt, onder meer in samenwerking met andere EU-instellingen. Financiering van de EIB kan tevens worden gecombineerd met financiering vanuit andere EU-bronnen (onder meer de EU-begroting), een proces dat bekendstaat als "blending". Naast het financieren van projecten heeft de EIB ook een adviserende rol.

Kredieten worden voornamelijk verstrekt in de vorm van directe leningen of leningen op de middellange termijn. Directe projectleningen worden onderworpen aan bepaalde voorwaarden. Zo moeten de totale investeringskosten meer dan 25 miljoen EUR bedragen en kan de lening ten hoogste 50% van de projectkosten dekken. Leningen op de middellange termijn bestaan uit kredieten aan lokale banken of andere tussenpersonen die op hun beurt de uiteindelijke ontvanger steunen. Het grootste deel van de kredieten wordt verdeeld in de EU.

Het Europa 2020-initiatief inzake projectobligaties werd opgericht om extra financiering voor grote infrastructuurprojecten in de EU te creëren, in het bijzonder in de sleutelsectoren energie, transport en informatietechnologie. De proefperiode, waarin de haalbaarheid van het concept werd onderzocht, begon in de zomer van 2012. De periode liep af eind 2014 - de uiterste termijn voor de goedkeuring van projecten - en moest financieel uiterlijk tegen eind 2016 afgesloten zijn. Gezien haar ervaring en kennis speelt de EIB een sleutelrol in dit initiatief. Tijdens de proefperiode verstrekte zij „kredietverbeteringen” in de vorm van achtergestelde schuldbewijzen. Het resultaat hiervan is dat nu in de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen (Connecting Europe Facility of CEF) voor de programmeringsperiode 2014-2020 mechanismen voor kredietverbetering voor projectobligaties zijn opgenomen, en dat deze mechanismen inmiddels deel uitmaken van de standaardproducten die de EIB aanbiedt.

Naast het verstrekken van langetermijnfinanciering geeft de EIB ook advies over projectinfrastructuur. Zo is er voor nieuwe en toekomstige lidstaten het instrument voor de gezamenlijke ondersteuning van projecten in de Europese regio's (JASPERS), dat technisch, economisch en financieel advies geeft gedurende de gehele projectcyclus om het gebruik van geld uit de EU-fondsen te optimaliseren (het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, de CEF en het instrument voor pretoetredingssteun).

ORGANISATIE EN WERKWIJZE

A. Organisatie

De EIB is ingevolge artikel 308 VWEU een rechtspersoon. De EIB wordt bestuurd en beheerd door een Raad van gouverneurs, een Raad van bewind en een directie (artikel 6 van de statuten). Een controlecomité is belast met de controle op de activiteiten van de bank (artikel 12 van de statuten).

1. De Raad van gouverneurs

a. Samenstelling

De Raad van gouverneurs bestaat uit de door de lidstaten aangewezen ministers (artikel 7, lid 1, van de statuten).

b. Taken

De Raad van gouverneurs stelt de algemene richtlijnen vast met betrekking tot het kredietbeleid van de bank en ziet erop toe dat deze richtlijnen worden uitgevoerd (artikel 7, lid 2, van de statuten). Ingevolge artikel 7, lid 3, van de statuten heeft de Raad van gouverneurs de volgende taken:

- besluitvorming over verhoging van het geplaatst kapitaal;
- vaststelling van de beginselen die voor de financiële activiteiten van de bank in het kader van haar taken gelden;
- uitoefening van vastgestelde bevoegdheden voor de benoeming en het ambtshalve ontslaan van de leden van de Raad van bewind en de directie;

- besluitvorming over de financiering van investeringsprojecten die geheel of gedeeltelijk buiten het grondgebied van de Unie zullen worden uitgevoerd;
- goedkeuring van het jaarverslag van de Raad van bewind, alsmede de jaarbalans, de winst- en verliesrekening en het reglement van orde van de bank.

De Raad van gouverneurs benoemt de zes leden van het controlecomité (artikel 12, lid 1, van de statuten), alsook de leden van de Raad van bewind (artikel 9, lid 2, van de statuten) en van de directie (artikel 11, lid 1, van de statuten).

2. De Raad van bewind

a. Samenstelling

De Raad van bewind bestaat uit 28 bewindvoerders en 18 plaatsvervangers. De bewindvoerders worden voor vijf jaar door de Raad van gouverneurs benoemd. Iedere lidstaat nomineert een bewindsraadslid, evenals de Commissie (artikel 9, lid 2, van de statuten).

b. Taken (artikel 9 van de statuten):

De Raad van bewind beslist over:

- financieringen, met name in de vorm van kredieten en garanties;
- het aangaan van leningen;
- het vaststellen van de rentevoet voor de door de bank verstrekte leningen, alsmede de provisies en overige verplichtingen.

De Raad van bewind zorgt ervoor dat de bank goed wordt bestuurd en dat het beheer van de bank plaatsvindt in overeenstemming met de bepalingen van de verdragen, de statuten en de algemene richtlijnen die door de Raad van gouverneurs worden vastgesteld.

3. De directie

a. Samenstelling

De directie bestaat uit een president en acht vicepresidenten, die voor zes jaar door de Raad van gouverneurs op voorstel van de Raad van bewind worden benoemd. De directieleden zijn herbenoembaar (artikel 11, lid 1, van de statuten).

b. Taken

De directie behandelt de lopende zaken van de bank, onder leiding van de president en onder toezicht van de Raad van bewind; zij bereidt de besluiten van de Raad van bewind voor en zorgt voor de uitvoering van die besluiten (artikel 11, lid 3, van de statuten).

4. Het controlecomité (artikel 12 van de statuten)

a. Samenstelling

Het controlecomité bestaat uit zes leden, die door de Raad van gouverneurs worden benoemd (artikel 12, lid 1, van de statuten).

b. Taken

Het comité onderzoekt elk jaar of de verrichtingen van de bank op goede wijze worden uitgevoerd en of de boekhouding op orde is. Daartoe controleert het of de verrichtingen van de bank overeenkomstig de in de statuten en in het reglement van orde vastgestelde procedures hebben plaatsgevonden (artikel 12, lid 2, van de statuten). Het comité gaat na of de financiële staten, alsmede alle financiële gegevens die zijn vervat in de door de Raad van bewind opgestelde jaarrekening, een getrouwe weergave zijn van de financiële situatie van de bank (artikel 12, lid 3, van de statuten).

B. Structuur

De EIB-groep werd opgericht in 2000 en bestaat uit de EIB en het Europees Investeringsfonds (EIF). Het Europees Investeringsfonds (EIF) werd opgericht in 1994 als een publiek-privaat partnerschap (PPP) met als drie grote groepen van aandeelhouders: de EIB (met 62,2% de meerderheidsaandeelhouder), de Commissie (30%) en verscheidene publieke en private financiële instellingen (7,8%). Het EIF verstrekt verschillende soorten instrumenten voor risicokapitaal, bijvoorbeeld durfkapitaal. Het EIF verstrekt voornamelijk kredieten aan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en wendt een breed scala aan innovatieve instrumenten aan met als doel een gemakkelijkere toegang tot krediet voor kmo's.

EEN INVESTERINGSPLAN VOOR EUROPA

Sinds het begin van de mondiale financiële crisis heeft de EU te lijden onder een tekort aan investeringen. De mededeling van de Commissie, getiteld „Een investeringsplan voor Europa” ([COM\(2014\)0903](#)), voorziet in adviezen voor een opleving van investeringen in de EU, voor de schepping van banen en voor groei en concurrentievermogen op de lange termijn. Het wetgevingskader voor het nieuwe initiatief wordt uiteengezet in een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) (COM(2015)0010). Die verordening is aangenomen op 25 juni 2015. Het EFSI is bedoeld om particuliere investeringen te genereren via de mobilisering van overheidsgeld en om een investeringsvriendelijk klimaat te creëren. Een initiële EU-garantie van 16 miljard EUR aan de Europese Investeringsbank (EIB) in combinatie met een toezegging van 5 miljard EUR van de EIB zelf zal particuliere middelen losmaken, met als resultaat een bedrag van 315 miljard EUR aan aanvullende financiën ter investering. Het plan is niet bedoeld om bestaande EU- en EIB-programma's te vervangen, maar om deze aan te vullen.

Uit hoofde van de EFSI-verordening is ook de Europese investeringsadvieshub (EIAH) opgericht, die tot doel heeft advies en technische bijstand te verstrekken voor de identificatie, voorbereiding en ontwikkeling van investeringsprojecten. De EIAH vormt een partnerschap tussen de EIB en de Commissie en wordt door beide instellingen samen gefinancierd. De hub bevindt zich in de EIB, die verantwoordelijk is voor het beheer ervan.

De zogeheten EFSI 2.0-verordening, waarmee de looptijd van het EFSI (tot eind 2020) wordt verlengd en het fonds en de EIAH op een aantal punten worden verbeterd, werd in december 2017 goedgekeurd en trad op 1 januari 2018 in werking. Eén van

de belangrijkste elementen van het voorstel betreft de verhoging van de EU-garantie tot 26 miljard EUR en van de toezegging van de EIB tot 7,5 miljard EUR, zodat er 500 miljard EUR aan aanvullende financiën ter investering beschikbaar komt.

ROL VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Elk jaar onderzoekt een commissie van het Parlement de activiteiten van de EIB. Deze commissie brengt hierover vervolgens verslag uit in een plenaire vergadering waarop de voorzitter van de EIB is uitgenodigd. Op 27 april 2017 keurde het Europees Parlement een resolutie goed over het jaarverslag van de EIB voor 2015. In deze resolutie vraagt het om gedetailleerdere verslaglegging over de economische, sociale en ecologische impact en de toegevoegde waarde van haar activiteiten. De EIB wordt met klem verzocht om economische, sociale en territoriale cohesie opnieuw als een kerndoelstelling van openbaar beleid te bestempelen. Het Parlement verheugt zich over de inspanningen van het EIF om het initiatief voor kmo's te doen functioneren en over het voorstel van de Commissie om het initiatief te verlengen tot 2020. Het verzoekt de EIB eveneens haar interventierisicoprofiel te verhogen, met name bij het ondersteunen van kmo's of activiteiten in regio's met een economische achterstand, maar wel haar triple A-rating te behouden. De EIB wordt ook gevraagd de huidige geografische onevenwichtigheden en de thematische concentratie van de EFSI-portefeuille te corrigeren.

Uit hoofde van de bestaande verordening stemt het Parlement in met de benoeming van de algemeen directeur en adjunct-algemeen-directeur van het EFSI. In de context van de jaarlijkse begrotingsprocedure verlenen het Parlement en de Raad hun goedkeuring aan de jaarlijkse toewijzingen uit de EU-begroting voor het garantiefonds. De EIB en de Commissie hebben een aantal verslagleggingsverplichtingen tegenover het Parlement, onder meer in de vorm van jaarlijkse verslagen, ad hoc-hoorzittingen en verzoeken om informatie.

Als medewetgever was het Parlement betrokken bij de onderhandelingen over het EFSI 2.0-voorstel.

Dario Paternoster / Dražen Rakić
05/2019

